

האליזר

עלון לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

להצלחת כל התורמים לעלון, הם ובני משפחותיהם יתברכו בכל הברכות והישועות

נושא השבוע: חג השבועות

ג' בסיון תשפ"ה 1577 (שנה ל')

ההפטר: "והיה מספר" (הושע ב)

פרשת במדבר

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים" (א.א.)

הפסוק מדבר על ההכנה לקבלת התורה (מדרש רבה א, ו) נדרש כך: "באחד" - 'א', 'לחדש השני' - 'ב', "בשנה השנית" - 'ב' ר"ת 'בבא' - שמשמעו שער. באה התורה לרמוז כאן כי אי אפשר לקבל את התורה בלי הכנה ראויה, ומהי? צריך כל אדם לבנות בתוכו שער לה', שער של יראת שמים שנאמר "זה השער לה' צדיקים יבואו בו". מי שיש לו תורה עם יראת שמים, מובטח לו שתורתו תתקיים בידו, אך בלי יראת שמים אין קיום לתורה שלמד ולכל אוצרותיו הרוחניים.

אומרת הגמרא (שבת לא.): אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים, דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות פנימיות, אך החיצוניות לא מסרו לו, אם כן כיצד יוכל לפתוח את החדר הפנימי? יראת שמים היא המפתח החיצוני- הראשוני!!

"ואלה תולדות אהרן ומשה... ואלה שמות בני אהרן" (ג, א-ב)

פתח הפסוק ב- "אלה תולדות משה ואהרן" וסיים ואלה תולדות בני אהרן" בלבד ולא הוזכרו בני משה, ללמדנו (גמ' סנהדרין יט): ש"כל המלמד בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. ועולה השאלה: מדוע דווקא "בן חברו" ואם הוא חברו או שכנו או כל אדם אחר, אינו נחשב כאילו ילדו? ועוד הרי משה רבינו לימד את כל ישראל ולא רק את בני אהרן? אלא עיקר החיוב של האדם הוא ללמד את חברו תורה כמובא המדרש (תנא דבי אליהו רבה פרשה ו): "כל המלמד את חברו פסוק אחד או הלכה אחת או דבר אחד כאילו נותן לפניו חיים". ומעלתו של משה רבינו היתה שלימד גם את בניהם של ישראל [ולא סמך שהם יעבירו להם].

והסביר רבי העשיל זצ"ל: שלומדים מהמילה "מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו" שמשמעו שהרב עולה במעלתו על אביו מולידו, שאביו מביאו לעולם הזה ורבו שלימדו תורה מביאו לחיי העולם הבא. (דורש ציון)

חתן התנ"ך העולמי ... בן 15

מעשה שהיה

אנו מתגוררים בישוב מעלות שבצפון הארץ, בסמוך אלינו מתגוררת משפחת לוגסי, משפחה שאינה שומרת תורה ומצוות. שכנות טובה שוררת בינינו והרבה מעבר לכך. הבעל עסק כמנהל מחלקה במפעל ואשתו עבדה כמנהל חשבונות ועם השנים נולדו להם בת ובן. בשנת תשס"ב, כשבוע לפני פסח קיבלה האם מכתב פיטורין מהעבודה, היא לקחה זאת קשה. שבועיים אח"כ עבר בעלה תאונת עבודה נוראה שחומצה שהעביר התפוצצה ופגעה בעיניו, הוא הובא לבית החולים שם התאמצו הרופאים להציל את ראייתו. נסעתי איתה לבית חולים, היא היתה נסערת ומיואשת, המתנו שעות רבות מחוץ לחדר הניתוח בסופן יצא הרופא ואמר כי הוא מקווה שהצליחו

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לדבר בתפילה * שקיעה 7:45-7:42 * סוף זמן ק"ש 8:23-8:24

יציאת שבת: 7:22

יציאת שבת: 8:13

יציאת חג: 7:23

יציאת חג: 8:14

יציאת שבת: 9:08

יציאת חג: 9:09

להציל את ראייתו. כשראינו אותו סוף סוף, הוא היה חבוש כולו ומלבד בעיית הראיה הוא נכווה קשות בפניו, מאנחותיו הבנו כמה הוא סובל. הוא החל בתהליך שיקום עם פחד גדול על ראייתו ומראהו. שבוע לאחר הפציעה היא התבשרה שהמשפחה עומדת להתרחב, הרופא שהכיר אותה היטב שאל: "מה את מכוונת לעשות?", היא השיבה נחרצות: "אפילו אל תעלה את זה כאפשרות, אנו אמנם במצב כלכלי גרוע ובעלי... אין לי מושג מה יהיה איתו", ופרצה בבכי. היא סיפרה לי את הבשורה, אמרתי לה: "אני מאמינה שבזכות ההחלטה האמיצה הזו שלך עוד תראו ניסים". ואמנם שבועיים לאחר מכן החל בעלה לראות, אמנם עדיין היו צלקות קשות אך האיום הגדול הוסר. היא סיפרה לבעלה על הבשורה והוסיפה בנחישות: "אנחנו הולכים עם זה עד הסוף", והוא השיב: "אם זו החלטה שלך אני איתך", ואכן בחשון תשס"ב נולד להם בן והם קראו לו שגיב.

שנתיים קשות עברו עליה עד שמצאה עבודה ובעלה בס"ד עבר שיקום ארוך שבסופו נרפא כליל. עוד בטרם הגיע שגיב לכיתה א' הוא אובחן כילד מחונן ובעל כישרונות מעל לממוצע, וכשהגיע לגיל 10 הוא החל להתקרב לדת. השנים חלפו שגיב הגיע לגיל מצוות ועלה לחטיבת בנים בבי"ס ממלכתי. יום אחד הגיע לביה"ס איש, בועז שמו והודיע: "אני מאתר בעלי כשרונות לצורך מבחן 'התנ"ך העולמי', שגיב החליט ללכת על זה והחל להתכונן. בתחילה הוא קרא את התנ"ך כמו סיפור, ואח"כ נתן לו בועז כלים והכוונה כיצד לקלוט את כל החומר העצום, ושגיב היה יושב ומשנן בכל יום את התנ"ך עם סיכומים ושאלות שבנה לעצמו. עם הזמן הוא בנה לעצמו חוברת של שאלות ותשובות, היתה זו תקופה של השקעה אינטנסיבית.

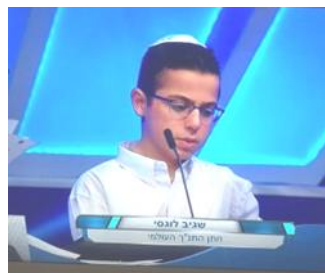
שנתיים חלפו והוא החליט שהוא מסוגל לגשת למבחן התנ"ך המחוזי של אזור הצפון לבתי ספר הממלכתי והדתי. מתוך מאות ילדים הוא עלה יחד עם 60 ילדים לשלב המחוזי. מס' ימים לפי המבחן הפומבי התקיים יום מיונים ובסופו נערך מבחן בכתב. רק 14 ילדים מצטיינים עלו לשלב הפומבי שנערך בעכו. שגיב נבחר לחתן התנ"ך של אזור הצפון ואוטומטית עלה לשלב חידון התנ"ך הארצי כנציג הממלכתי של אזור הצפון. שוב תקופה אינטנסיבית של למידה, חידון התנ"ך הארצי התקיים לפני פסח בקרית גת. שגיב הפך לחתן התנ"ך הארצי של בתי ספר הממלכתיים ולצידו כלה מהמגזר הממלכתי דתי. הוא עלה לחידון התנ"ך העולמי .... והיה לזה תהודה בכל הארץ ובעיתונות הכללית.

אם בתחילת הדרך כל מעלות היתה על הרגלים והחזיקה לו אצבעות. כשעלה לארצי כל הצפון החזיק לו אצבעות, וכעת, כשעלה לחידון העולמי, הוא זכה לתמיכה אוהדת. אבל כאן במעלות הוא הפך למקור גאווה של כולנו. כולם פתאום חשבו תנ"ך, התעניינו בתנ"ך והיו מעוררים בכל הפרטים ושאלות. ארבעה ימים לפני החידון התקיים סינון ע"י מבחן בכתב, ו-16 מצטיינים מתוך 74 עולים לגמר הפומבי המשודר בשידור חי בכלי התקשורת בארץ ובעולם.

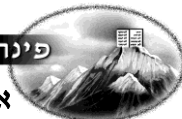
יומיים של מתח עברו ואז הגיעה ההודעה כי שגיב נכלל בין ה-16 שיתמודדו על התואר חתן התנ"ך העולמי... קשה להסביר את המתח שחשנו כאן בעיר הקטנה מעלות, כל התושבים חרדיים, דתיים וחילוניים התפללו להצלחתו, כי לא היה תקדים כזה מעולם שחתן התנ"ך העולמי נבחר מבתי הספר הממלכתיים.... ורק שגיב נשאר רגוע.

ביום העצמאות תשע"ז התקיים מבחן התנ"ך העולמי בבניי האומה בירושלים בהנחית אבשלום קור ובהשתתפות ראש הממשלה בנימין נתניהו ושר החינוך דאז.

ולאחר מערך של שאלות קשות זכה שגיב לוגסי במקום הראשון והוכתר לחתן התנ"ך העולמי והוא רק בן 15 שנים. קשה לתאר את ההתרגשות הרבה שאחזה בכולם, הישוב כולו התארגן לערוך לו קבלת פנים, הרחובות קושטו בדגלים ובסרטים צבעוניים.

ראש העיר הגיע ועימו הרב הראשי, מנכ"ל העיריה ואנשי ציבור רבים. היו שם רמקולים והתזמורת שניגנה בין השאר: "נגיל ונשיש בזאת התורה כי היא לנו עוז ואורה". כולנו הזלנו דמעות ובעיקר אלו שהכירו את משפחת לוגסי מקרוב ואת הטלטלות עליהם התגברה. אני מספרת זאת כדי שנדע כמה כל ילד שנולד הוא מתנה ולעולם לא נדע כמה שפע ונחת יביא אותו.

הלכות חג השבועות

- א. החל מראש חודש סיון (ס' תלד ס"ג בהרמ"א) ועד יב בסיון לא אומרים תחנון (חזו"ע יו"ט עמ' ע"ג) ולכן במנחה של שבתות במדבר ונשא אין אומרים "צדקתך" (ש"ע ס' לזכ ס"ב).
- ב. חייב אדם לשמח את אשתו ובני ביתו בחג השבועות ולכן יקנה להם קודם החג דברים הראויים להם כדי שישמחו בחג, לכל אחד ואחד דבר הראוי לו לשמח אותו (ילקו"י שבעות ס' תלד ס"ט ע"פ שו"ע אורח"ח ס' תקכט ס"ב), וזה קודם לכל ההידורים שעושה לכבוד החג (ילקו"י סס).
- ג. נוהגים לשטוח עשבי בשמים ושושנים בבתי הכנסת ובבתים לכבוד חג השבועות, זכר למה שאמרו חז"ל: "כל דיבור שיצא מפי הקב"ה [במעמד הר סיני] נתמלא כל העולם כולו בשמים, וכן תללות ענפי אילנות לרמז למה שאמרו חז"ל, בעצרת נידונים על פירות האילן (ס' תלד ס"ג בהרמ"א).
- ד. עדיף לקטוף ענפים מעצי סרק ולא מעצי פרי, ואם בכל זאת רוצה לקטוף ענפים מעצי פרי נכון לעשות כן ע"י גוי בלא סיוע ישראל משום "בל תשחית" (ע"פ ילקו"י ח"ה עמ' קלז).
- ה. דייר הרוצה לקטוף מספר ענפי הדסים מן הגינה של הבניין בו הוא גר לצורך הנ"ל מותר לו, כי אין השכנים מקפידים על כמות קטנה כזו (משפטי לזכ ח"ג ס' ו ס"ב, עליו לשלח ח"ה עמ' תקעח). ואם רוצה לקטוף מהשושנים של הבניין יבקש אישור מדיירי הבניין (עליו לשלח סס).
- ו. והוא הדין שאין לקטוף פרחים מגינות פרטיות ואף לא מגינות ציבוריות של העיריה (ילקו"י סס).
- ז. אסור לחמם מים [כגון: בקומקום] ביו"ט לרחוץ כל גופו (אבל חלק מגופו מותר) (שו"ע ס' תקיא ס"ב).
- אבל במים קרים (מועדים כהלכה ס' כה ס"ד) או במים שהתחממו מערב יו"ט (שו"ע ס"ב) או במים שהתחממו מהשמש בדוד שמש ביו"ט (חזו"ע יו"ט עמ' מא-מב, מעין טהרה עמ' קפ ס"ל, ילקו"י יו"ט ס' תקיא ס"ג) וכן מים שהתחממו ביו"ט בבזילר חשמלי שבדוד השמש ע"י שעון שבת שכונן מערב יו"ט (ילקו"י יו"ט ס' תקיא ס"ג ולדל כמו שכתב בשו"ת הרש"ל ח"ב ס' עד – שהתיר רק לאורך פניו ודיו ורגליו, הרב חיים רבי מחולון מקורות וטעמים במיל (tiferetnoy@gmail.com) מותר לרחוץ בהם כל גופו ביו"ט במקלחת שבבית (שו"ע ס"ב) [יזהר מסחיטת השיער והמגבת ולא ישתמש בספוג רחצה].
- ז. נכון לקרוא את ספר התהלים ביום חג השבועות שבו נפטר דוד המלך ע"ה (כה"ח ס"ק לז) ונוהגים לקרא את מגילת רות (ללא ברכות!) (ילקו"י ח"ה עמ' תמג).
- ח. יש חיוב ללמוד תורה גם ביום (ילקו"י ח"ה עמ' תמט). וישתדל לחדש איזה חידוש בתורה שהוא סימן טוב להתחיל לחדש ביום מתן תורה – לכל השנה, ואם אינו יודע לחדש ישתדל לשמוע או ללמוד חידוש שלא ידע קודם (כה"ח ס"ק לה).
- ט. נוהגים לאכול מאכלי חלב בחג השבועות (שו"ע ס"ג בהרמ"א) ולכן יקפידו שאם אוכלים קודם בשר ימתינו 6 שעות ואח"כ יאכלו חלב (שו"ע יו"ד פט ס"א). ומנהגנו לאכול תחילה מאכלי חלב [ויש נוהגים לאכול חלב עם דבש (חזו"ע יו"ט עמ' שיה)] ואחרי שטיפת ידים, קינוח והדחת הפה אוכלים מאכלי בשר (ילקו"י ח"ה עמ' תמד). ומצוה לאכול בשר בהמה (ואם אי אפשר אז עוף) ולשתות יין לשמחת החג.
- י. תיקון ליל שבועות: פשט המנהג בכל תפוצות ישראל להיות ערים בליל חג השבועות ולעסוק בתורה עד עלות השחר, [והטעם הוא לפי שבשעת קבלת התורה היו ישראל ישנים והוצרך הקב"ה להעירם ע"י קולות וברקים ולכן מתקנים זאת ע"י הלימוד בלילה הזה] (כה"ח ס' תלד ס"ק ו).
- ונוהגים בזה הגברים ולא הנשים (בא"ח א' ושלח ס"ו), מ"מ רשאויות הנשים להשתתף בלילה זה אך תלמדנה לימוד אחר [כגון: תהילים, מוסר, הלכות וכדו'] (כמובן בצניעות כגון: בעזרת הנשים וכדו') (ילקו"י ס' תלד ס"ק טו). [וידוע מעלתו של לילה זה שכל מי שלא ישן בלילה זה כלל אפילו רגע אחד ויהיה עוסק בתורה כל הלילה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק בשנה זו (כה"ח ס' תלד ס"ק ו). ומוסיף הזהר הקדוש שהקב"ה רושם אותו בספר הזיכרונות ומברך אותו ב-70 ברכות (סס)]. יזהר מאוד שלא לדבר שום שיחה בטילה או דברי חולין בלילה זה, וכל שכן שאין לדבר דברי ליצנות ולשון הרע, וכל רגע בלילה זה יקר מאוד ואם לומד כראוי זוכה לדברים הרבה (כה"ח ס' תלד ס"ק יא).
- יא. נכון ללמוד עם הציבור "תיקון ליל שבועות" שבמחזורים שנתקן ע"פ הזהר והמקובלים, מ"מ מי שחשקה נפשו לעסוק בגמרא ופוסקים אין למחות בידו כי יש לו על מה לסמוך (חזו"ע עמ' ס') וע"פ הקבלה אין ללמוד משניות בלילה זה (עמ' שיה) אע"פ שלפי ההלכה אין בזה איסור (ילקו"י ס"ג).
- יב. אם יש תלמיד חכם, מה טוב ומה נעים שיבאר לקהל את דברי הגמרא והמדרש שבתוך תיקון ליל שבועות בתוספת פירושים ונופך, וכן יבאר מקצת מתרי"ג מצוות ובמיוחד מצוות הנוהגות למעשה וע"י כך לא יבואו הציבור לידי תרדמה (תורת מועדים ס' יג ס"ג).
- יג. הערים כל הלילה, יקראו קריאת שמע [שעל המיטה] קודם חצות לילה (12:39) (ת"מ ס"ב). וטוב עם כל הפוסקים (יעלזר, "יושב בסתר" "אנא בכח") (עיין בא"ח פיקודי ס"ד) אבל לא יברכו ברכת "המפיל" [אפילו בלא שם ומלכות] (עיין ברכת ה' ח"ד פ"ז 20, שו"ת רב פעלים סוד יקרים ס' ז'). והתימנים נהגו שלא לקרוא קריאת שמע בלילה זה שלא ישנים בו (שו"ע המקור עיני יחזק לנר"י לראבי"ה מועדים עמ' עב).

יד. יזהר שלא יתנמנם בתפילת שחרית שאז יצא שכרו בהפסדו, ויש להיזהר שלא להתפלל קודם נץ החמה (שיתחיל שמונה עשרה עם נץ החמה (זריחה) = 5:39) אא"כ בשעת הדחק כשהציבור עייפים ביותר ואינם יכולים להמתין לנץ שאז יכולים להתחיל "ברוך שאמר" משעלה עמוד השחר (4:08) (קלור ילקוי"י סי' תרכ"ד ס"ב). לכתחילה אין להתעטף בטלית אלא כשעה זמנית קודם נץ החמה (4:23) ומ"מ לא לפני 4:17 [זמן טלית] (שארית יוסף ח"א עמ' רסא). מעלות השחר יפסיק לאכול ולשתות.

טו. * אם הלך לישון בערב וקם לתיקון ליל שבועות לפני חצות לילה:

- בקומו ייטול ידי וידו בלא ברכה, מ"מ אם רצה לברך "על נטילת ידיים" יש לו על מה לסמוך (הליכות עולם ח"א עמ' לו) ובעמוד השחר ייטול ידי וידו שוב ללא ברכה (ש"ע סי' ד ס"ד, הלכה כדורה לגר"ד יוסף קס ס"ק מו) - יברך ברכת התורה בקומו (ש"ע סי' מז ס"ב, הלכה כדורה ס"ק כד).

- ברכות השחר (ללא ברכת התורה) המנהג לברך בעמוד השחר (ענין שו"ת יח"ד ח"ג סי' לג, הליכות עולם קס עמ' לז, הלכה כדורה סי' מז ס"ב) מ"מ רשאי ויכול לברך כבר מחצות לילה (כה"ח סי' מו ס"ק מט, אור לציון ח"ב עמ' מא-מב, הלכה כדורה סי' מז ס"ב).

* אם הלך לישון בערב וקם לתיקון ליל שבועות אחרי חצות לילה:

- בקומו ייטול ידי וידו בברכה (ש"ע סי' ד ס"ד, הלכה כדורה קס ס"ק מו) ובעמוד השחר ייטול ידי וידו שוב ללא ברכה (הרמ"א קס, הלכה כדורה קס). - יברך ברכות התורה בקומו (ש"ע סי' מז ס"ב).

- ברכות השחר (ללא ברכות התורה) המנהג לברך בעמוד השחר (ענין שו"ת יח"ד ח"ג סי' לג, הליכות עולם קס עמ' לה, הלכה כדורה סי' מז ס"ב) מ"מ רשאי ויכול לברך כבר מחצות לילה (כה"ח סי' מו ס"ק מט, אור לציון ח"ב עמ' מב, הלכה כדורה סי' מז ס"ב שו"ת יח"ד ח"ד סי' ד).

* אם נשארים ערים כל הלילה:

- ייטול ידי וידו ללא ברכה בעלות השחר (ש"ע והרמ"א סי' ד ס"ג).

- יברך ברכת התורה משיגיע עמוד השחר (ולא לפני כן) (כה"ח סי' מז ס"ק כו, אור לציון ח"ג פ"ד ס"ט).

- המנהג לברך ברכות השחר בעמוד השחר (שו"ת יח"ד ח"ג סי' לג, הלכה כדורה סי' מז ס"ב) מ"מ רשאי ויכול לברך כבר מחצות לילה (כה"ח סי' מו ס"ק מט, הלכה כדורה סי' מז ס"ב).

טז. אין לעמוד בשעת קריאת עשרת הדיברות, פן יאמרו שדוקא תורה זו מן השמים והשאר לא ח"ו. ואם נמצא בב"כ כזה שהקהל עומדים על רגליהם בשעת קריאת עשרת הדיברות יקדים לעמוד מתחילת הקריאה של העולה שבו מוזכרים עשרת הדברות.

הטעם: שיעמוד שלא יראה כמזלזל שכולם עומדים והוא יושב (חזו"ע יו"ט עמ' קיד).

[שמיעת עשרת הדיברות סגולה לרפואה- שבשעת שמיעתם יחשוב כאילו שומע עתה את קול ה' מתוך האש במעמד הר סיני ויכוון שבכל שנה מתחדש ענין של מתן תורה, לכן כמו שבמתן תורה נרפאו כל החולים, כך בכוח האמונה הוא יוכל להתרפא כעת מכל תחלואיו] (ילקו"י עמ' תשכד).

יז. * בליל שבועות כשיושבים בצוותא ולומדים כל הלילה ומגשים מידי פעם תה, קפה וכו', יש לברך על כל סוג ברכה ("שהכל", "מזונות", "העץ" וכו') פעם אחת, וברכה זו פוטרת את כל השתיות והאכילות של כל הלילה אע"פ ששוהים יותר משעה וחצי בין כיבוד לכיבוד.

* ולענין ברכה אחרונה אם אכל שיעור והתחייב בברכה אחרונה, אם שוהה יותר מ-72 דקות עד לכיבוד הבא יברך ברכה אחרונה, ואע"פ שמברך ברכה אחרונה אם דעתו להמשיך לאכול אינו מברך שוב ברכה ראשונה (ילקו"י קס, שו"ת יח"ד ח"ו סי' יא). [ולענין ברכה אחרונה אם אכל שוב שיעור צריך לברך שוב ברכה אחרונה].

* אם נכנס לשירותים או יצא מחוץ לפתח ביה"כ במהלך הלילה וכשחוזר רוצה להמשיך לאכול:

☑ אם היה באמצע אכילת פירות או שתיה וכיו"ב

* אם יצא החוצה – צריך לחזור ולברך ברכה ראשונה (הליכות עולם ח"ב עמ' מד),

* אם נכנס לשירותים – לא חוזר ומברך (בגלל סב"ל) (הלכה כדורה לרש"י דוד יוסף סי' קעח ס"כג, ילקו"י כרכות לרש"י יצחק יוסף סי' קעח ס"יז ואע"פ שהרש"י עובדיה יוסף בהליכות עולם הג"ל כתב לברך מ"מ הרש"י דוד יוסף באורחות מר"ן ח"ב פ"ג ס"ל והרש"י יצחק יוסף דעין יצחק ח"ב עמ' תקג-תקד כתבו שהרש"י עובדיה יוסף חזר בו שלא לברך שוב, וכ"כ הדעת מלך לגר"א כהן עמ' יג-יד, וכן מציא ברכה נאמנה לגר"י נאמן ח"א עמ' תתקלו מכתב ככתב ידו של הרש"י עובדיה יוסף דענין שלא לברך מלך סב"ל) והרוצה לצאת לכל הדעות יצא החוצה ואז יכנס ואז יוכל לברך (ילקוט יוסף חג שבועות סי' תלד ס"ל).

☑ אם היה באמצע אכילת מזונות [עוגה וכיו"ב] או פירות משבעת המינים [אף בפחות מכזית] אינו צריך לחזור ולברך ברכה ראשונה (קס עמ' מב). [וכשיצא החוצה וחוזר המברך יש לו על מה לסמוך (קס)]

☑ אם אכל פחות משיעור כזית ויצא לחוץ וחזר והשלים אכילתו לכזית, הכל מצטרף לחיוב ברכה אחרונה אם מתחילת ועד סוף אכילתו עברו לא יותר מ-7.5 דקות (קס עמ' מא).

יח. אם נרדם בתיקון ליל שבועות בישיבה כחצי שעה וכדו' הרי:

* לענין ברכת התורה- נחשבת כשינת עראי ואינו צריך לשוב ולברך "ברכת התורה" (ש"ע סי' מז ס"י משנ"ב ס"ק כג) * לענין נטילת ידיים- נחשבת כשינת ארעי, אך מחייבת נטילת ידיים ללא ברכה (ילקו"י (ח) אור"ח סי' א-ז עמ' סכה-סכו והאיש מרדכי שמשדיר ח"ב עמ' לח-לט, אור לציון ח"ב פ"א ס"ז) * לענין אכילה ושתיה- אינו נחשב להפסק ואינו צריך לשוב ולברך (הלכה כדורה סי' קעח ס"כא, ברכות ה' לגר"מ לוי ח"ג פ"א ס"כו).